

Posudek na bakalářskou práci

Autorka práce: Karolína Klasová

Název práce: Formování struktury třídy v důsledku třídního ideálu krásy

Bakalářská práce Karolíny Klasové se zabývá představou krásy u dospívajících. Jedná se o dnes hojně studované téma stojící na pomezí sociální a kognitivní psychologie. V dosavadních výzkumech lze rozlišit dvě velké linie akcentující odlišné aspekty tématu. První se zabývá dopady, které má ideál krásy coby mentální reprezentace na utváření identity, včetně tělesného image, na volbu konkrétních praktiky vůči vlastnímu tělu a na sociální vztahy člověka. Druhá se zaměřuje na zdroje, které formují ideál krásy, přičemž se hledá váha osobnostních a ryze individuálních, mikrosociálních a makrosociálních faktorů.

Práce Karolíny Klasové je z tohoto hlediska rozkročena mezi obě popsané výzkumné tradice. Autorka si položila otázku, zda a nakolik spolu souvisí ideál krásy vyznávaný jednotlivými dětmi v uzavřeném žákovském kolektivu se sociální strukturou dané třídy a se sociálními normami, které tuto strukturu zakládají. Předpokládala přitom, že může docházet k vzájemnému ovlivňování obou jevů. Nesledovala přitom ale pouze jejich příčinný vztah, nýbrž rovnou pátrala po případném obousměrném prolínání, a to jak na úrovni individuální, tak skupinové. Jinými slovy, ideál krásy může být ve třídě nastaven dítětem v dominantní pozici, jehož názory ostatní následují, a zároveň podoba a síla existujícího ideálu krásy ve třídě determinuje to, které děti se mohou dostat na dominantní místa třídní struktury.

Aby bylo možné tento hlavní cíl naplnit, bylo nutné zjistit, jaký je obsah ideálu krásy pro jednotlivé děti a jak vnímají úlohu tohoto ideálu v rámci celé skupiny. Jako sběr dat si autorka zvolila dotazník s otevřenými otázkami, který následně kombinovala se sociometrickým dotazníkem, ale také s hlubším poznáním třídy na základě pobytu v ní. Vlastní dotazník trpí některými nedostatky, zejména přílišným tematickým záběrem, který ubírá prostor pro podrobnější mapování specifických otázek. Tento nedostatek se však vyjevil až ve světle výzkumných závěrů. Předem byla autorka vedena dobrým úmyslem příliš téma nezužovat, neboť by svým zásahem riskovala zkreslení celého výsledného obrazu. Jaké otázky by autorka nyní zpětně navrhovala do dotazníku nezařazovat?

Získaná data byla precizně analyzována. Zprvu se autorka uchylovala zejména k převyprávění nejzajímavějších odpovědí, posléze však svoji analýzu byla schopna prohloubit. Data jsou prezentována přehledně a čtivě (s pomocí trefných ilustrativních výpovědí). Jazykovou a stylistickou úroveň textu považuji za dobrou.

Interpretace dat zohledňuje teoretická východiska, která byla představena v první části práce. Způsob nakládání s literaturou hodnotím jako adekvátní. Autorka se seznámila s dostatečným množstvím českých i zahraničních pramenů a dokázala z nich prezentovat nejpodstatnější poznatky i k nim zaujímat kritický odstup. Oceňuji, že autorka využila interdisciplinarity tématu a vedle psychologické literatury nahlédla i do sociologie a genderových studií. Celkově tím práce získává na kvalitě. Ovšem přináší to i jedno riziko – teoretická část je přehlcena tématy, a aby autorka dodržela stanovený rozsah, musela kapitoly zkracovat a následně část hlavního textu přesunout do příloh. Tím se však plynulost argumentace mírně snížila. Do budoucna je třeba, aby autorka lépe plánovala strukturu textu s ohledem na jeho rozsah a věnovala pozornost skutečně jen tomu nejpodstatnějšímu.

Závěr: Karolína Klasová ve své bakalářské práci prokázala, že dokáže dobře pracovat s odbornou literaturou i s empirickými daty. V průběhu tvorby práce se autorka viditelně zlepšovala. Navíc byla velmi pracovitá a svědomitá. Po obsahové stránce je její práce aktuální a zajímavá. Přináší řadu zjištění, která mají vazbu na současnou pedagogicko-psychologickou praxi.